21/04/2024

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής Ε΄ των Νηστειών

/ Ορθόδοξες Προβολές

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής Ε΄ των Νηστειών (Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας): Μαρκ. ι’ 32-45 (21-04-2024)

Πρωτότυπο Κείμενο

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητάς αὐτοῦ καὶ ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἰεροσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμεν ποιήσῃς ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον

αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ᾽ οἷς ἡτοίμασται. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς· οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν· οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ᾽ ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος· καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

Νεοελληνική Απόδοση

Εκείνο τον καιρό, ο Ιησούς πήρε τους δώδεκα μαθητές του χωριστά κι άρχισε να τους λέει τα όσα ήταν να του συμβούν. «Ακούστε», τους έλεγε· «τώρα που ανεβαίνουμε στα Ιεροσόλυμα, ο Υιός του Ανθρώπου θα παραδοθεί στους αρχιερείς και στους γραμματείς, που θα τον καταδικάσουν σε θάνατο και θα τον παραδώσουν στους εθνικούς. Θα τον περιγελάσουν, θα τον μαστιγώσουν, θα τον φτύσουν και θα τον θανατώσουν· και την τρίτη ημέρα θ’ αναστηθεί». Πλησιάζουν τότε τον Ιησού ο Ιάκωβος και ο Ιωάννης, οι γιοι του Ζεβεδαίου, και του λένε: «Διδάσκαλε, θέλουμε να μας κάνεις τη χάρη που θα σου ζητήσουμε». «Τι θέλετε να κάνω για σας;» τους ρώτησε εκείνος. «Όταν θα εγκαταστήσεις την ένδοξη βασιλεία σου», του αποκρίθηκαν, «βάλε μας να καθίσουμε ο ένας στα δεξιά σου κι ο άλλος στα αριστερά σου». Ο Ιησούς τότε τους είπε: «Δεν ξέρετε τι ζητάτε. Μπορείτε να πιείτε το ποτήρι του πάθους που θα πιω εγώ ή να βαφτιστείτε με το βάπτισμα με το οποίο θα βαφτιστώ εγώ;» «Μπορούμε», του λένε. Κι ο Ιησούς τους απάντησε: «Το ποτήρι που θα πιω εγώ θα το πιείτε, και με το βάπτισμα των παθημάτων μου θα βαφτιστείτε· το να καθίσετε όμως στα δεξιά μου και στα αριστερά μου δεν μπορώ να σας το δώσω εγώ, αλλά θα δοθεί σ’ αυτούς για τους οποίους έχει ετοιμαστεί». Όταν τ’ άκουσαν αυτά οι υπόλοιποι δέκα μαθητές, άρχισαν ν’ αγανακτούν με τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη. Τους κάλεσε τότε ο Ιησούς και τους λέει: «Ξέρετε ότι αυτοί που θεωρούνται ηγέτες των εθνών ασκούν απόλυτη εξουσία πάνω τους, και οι άρχοντές τους τα καταδυναστεύουν. Σ’ εσάς όμως δεν πρέπει να συμβαίνει αυτό, αλλά όποιος θέλει να γίνει μεγάλος ανάμεσά σας πρέπει να γίνει υπηρέτης σας· και όποιος από σας θέλει να είναι πρώτος πρέπει να γίνει δούλος όλων. Γιατί και ο Υιός του Ανθρώπου δεν ήρθε για να τον

υπηρετήσουν, αλλά για να υπηρετήσει και να προσφέρει τη ζωή του λύτρο για όλους».

Σχολιασμός

Στο σημερινό ευαγγέλιο ο Κύριος βρίσκεται στον δρόμο για τα Ιεροσόλυμα μαζί με τους Δώδεκα Μαθητές Του. Ο Χριστός προπορευόταν και ακολουθούσαν φοβισμένοι οι μαθητές. Η πορεία αυτή είχε προορισμό το πάθος και τον σταυρικό θάνατο. Ο Κύριος, όσο πλησιάζει το πάθος Του, τόσο πιο συχνά ομιλεί στους μαθητές γι' αυτό και για το θάνατο Του. Πρέπει να μάθουν ότι «εκών πάσχει». Το θέλει ο ίδιος, δεν Του το επιβάλλουν. Είναι δική Του επιλογή και προτίμηση. Έτσι όταν οι μαθητές τον δουν να πάσχει και να οδυνάται ως άνθρωπος, να μη σκανδαλισθούν και να μη κλονισθεί η πίστη τους στη Θεότητα Του. Τους μιλά για το ποτήριο του θανάτου και τους κάνει σαφές ότι η πορεία τους θα έχει πολλές ομοιότητες με τη δική του κατάληξη στη ζωή. Η οδός του Χριστού είναι οδός ταπείνωσης, αδοξίας, εσχάτης κένωσης, σταυρού, θανάτου και ταφής, αλλά απαλλαγμένης από κάθε αμαρτία. Γι' αυτό είναι και οδός νίκης και δόξας και χαράς, θριάμβου πάνω στον θάνατο και αναστάσεως του ανθρώπου. Ο Χριστός θα εγκαινιάσει πρώτος την οδό αυτή και θα γίνει «πρωτότοκος των νεκρών» που θα ανέλθει στον ουρανό, τον οποίο έκλεισε η αμαρτία της παραβάσεως μας. Και η θέση αυτή θα είναι για όλους, που θα ακολουθήσουν την «οδόν Κυρίου» και θα αναδειχθούν νικητές της αμαρτίας.

«Ούκ οίδατε τι αιτείσθε»

Οι μαθητές εντελώς άπειροι και άγευστοι όλων αυτών που ο Κύριος περιγράφει, παραμένουν προσκολλημένοι στα επίγεια. Μέχρι τώρα δεν είχαν περάσει κανένα μαρτύριο και γι' αυτό όχι απλά φοβούνται και δεν θέλουν να πάθουν για τους άλλους, αλλά ούτε και για τη δική τους σωτηρία δεν θέλουν να υποφέρουν. Χρειάζονται τη βοήθεια της Χάριτος του Αγίου Πνεύματος για να «διανοιχθούν οι οφθαλμοί» της διανοίας τους. Γι' αυτό και μετά τις φοβερές αποκαλύψεις του Κυρίου, ότι θα παραδοθεί, θα εμπαιχθεί, θα μαστιγωθεί, θα σταυρωθεί και θα πεθάνει, δύο μαθητές, ο Ιάκωβος και ο Ιωάννης, που κινούνται από το πάθος της περηφάνιας και υπεροψίας έναντι των άλλων Μαθητών, ζητούν πρωτοκαθεδρίες, «Δος ημίν ίνα εις εκ δεξιόν σου και είς εξ ευωνύμων σου καθίσωμεν εν τη δόξη σου». Ο Χριστός απορρίπτει το αίτημα τους «ουκ οίδατε τι αιτείσθε», είστε σε λάθος δρόμο. Το αίτημα των μαθητών οδηγεί στο χωρισμό από το Θεό, δηλαδή στο θάνατο. Ειδωλοποιεί την εξουσία και μεταθέτει τον σκοπό της ζωής από τον Θεό σε αυτήν. Ο Χριστός όμως ήλθε να σώσει τον άνθρωπο, να τον ενώσει και όχι

να τον χωρίσει από Αυτόν. Η υπεροψία όμως εμποδίζει τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος, είναι κατάσταση πλάνης και ενέργεια δαιμονική. Ο διάβολος ως «άρχων» του «φρονήματος του κόσμου», παρασύρει τον άνθρωπο κάθε εποχής πως αν ικανοποιήσει τα πάθη του θα βρει τη χαρά. Έτσι χωρίζει τον άνθρωπο από το Θεό και δημιουργεί μίση και καταστροφικούς πολέμους, σχίσματα στις εκκλησίες και διάλυση οικογενειών. Η δίψα των Μαθητών για την εξουσία φανερώνει ακόμη το κενό που υπάρχει στις ψυχές τους από την απουσία της Χάριτος του Θεού. Φαντάζονται τη Βασιλεία του Χριστού και τη δόξα Του να εγκαθίστανται στα Ιεροσόλυμα με τρόπο αισθητό, όπως οι βασιλείς των εθνών. Γι' αυτό ζητούν συμμετοχή στην εξουσία και μάλιστα τις δυο πρώτες θέσεις δεξιά και αριστερά. Ήθελαν να απολαύσουν τις τιμές και τις δόξες του κόσμου και να υπηρετούνται από όλους. Αυτό που απασχολεί τους υιούς του Ζεβεδαίου, αλλά και τους υπόλοιπους μαθητές, περιλαμβάνονται σ' αυτά που λένε οι Πατέρες ότι χρειάζονται «σταυρόν και ταφήν», δηλαδή νέκρωση. Αυτή τη νέκρωση εννοεί ο Χριστός, όταν αναφέρει στους Μαθητές Του το «ποτήριον και το βάπτισμα». Είναι η υπέρβαση του βιολογικού εαυτού μας, των επιδιώξεων και επιθυμιών, για να πάρουμε τη Χάρη του Θεού.

«Ος εάν θέλη υμών γενέσθαι πρώτος, έσται πάντων δούλος».

Η οδός λοιπόν που πρέπει να ακολουθήσουν οι Μαθητές και όσοι επιθυμούν τη σωτηρία τους, είναι η νέκρωση της επιθυμίας του πρωτείου και του μεγαλείου, και αντί αυτού να επιδιώξουν να γίνουν δούλοι και διάκονοι πάντων. Όσο πιο πολύ κατεβαίνει κανείς, τόσο ανυψώνεται. Ο άνθρωπος όσο πιο ψηλά ανεβαίνει, τόσο πιο πολύ οφείλει να ταπεινώνει τον εαυτό του και να μην επαίρεται. Η εξουσία του δόθηκε όχι για να καταδυναστεύει, αλλά για να υπηρετεί τους άλλους. Μόνο με την ταπείνωση ο ηγέτης αποκτά φυσιολογική συμπεριφορά έναντι των άλλων. Όσοι υιοθετούν αυτού του είδους την εξουσία, θα άρχουν αληθινά και όχι όπως οι άρχοντες του κόσμου, που νομίζουν πως εξουσιάζουν τον κόσμο, ενώ οι ίδιοι είναι δούλοι των παθών.

Ο Χριστός λοιπόν, που για εμάς είναι «τύπος και υπογραμμός», όχι μόνο δεν θέλησε να τον διακονήσουν οι Μαθητές, όπως πεθύμησαν οι υιοί του Ζεβεδαίου, αλλά γίνεται «πάντων έσχατος και πάντων δούλος» και έτσι κατακρίνει και καταργεί την ασθένεια της υπερηφάνειας και τον θάνατο που αυτή προκαλεί στην ψυχή. Με αίσθηση λοιπόν της δικής μας αδυναμίας, ας ακολουθήσουμε τη δική Του ζωή, ας ζητήσουμε το έλεος Του, για να μπορέσουμε ταπεινά να εξομολογηθούμε τις αμαρτίες μας και να του ζητήσουμε συγχώρεση, γιατί τον σταυρώσαμε με την υπερηφάνεια και την αλαζονεία μας. Αμήν.